

KURUL KARARI

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan:

KURUL KARARI

Karar No: 12608

Karar Tarihi: 02/05/2024

Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 02/05/2024 tarihli toplantısında; 28/12/2023 tarihli ve 12316 sayılı Kurul Kararı ile onaylanan İletim Sistemi Sistem Kullanım ve Sistem İşletim Tarifelerini Hesaplama ve Uygulama Yöntem Bildiriminin ekteki şekilde revize edilmesine,

karar verilmiştir.

EK- İletim Sistemi Sistem Kullanım ve Sistem İşletim Tarifelerini Hesaplama ve Uygulama Yöntem Bildirimi.

TÜRKİYE ELEKTRİK İLETİM ANONİM ŞİRKETİ

İLETİM SİSTEMİ SİSTEM KULLANIM VE SİSTEM İŞLETİM TARİFELERİNİ HESAPLAMA VE UYGULAMA YÖNTEM BİLDİRİMİ

1/1/2024

Bu Doküman Hakkında

Yöntem Bildirimi elektrik piyasası mevzuatı esas alınarak hazırlanmıştır.

Bu dokümanda, Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi'nin (TEİAŞ) iletim sistemi sistem kullanım ve sistem işletim tarifelerinin belirlenmesinde ve uygulanmasında izlenen yöntem açıklanmaktadır.

Yöntem Bildirimi başlıklı bu doküman, TEİAŞ İletim Lisansının yürürlüğe girdiği tarihten itibaren yasal olarak uygulanmaya başlamıştır.

Yöntem Bildirimi ile ilgili olarak her uygulama dönemi için gerekli düzenlemeler TEİAŞ tarafından yapılmakta ve Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) tarafından incelenmesinin ardından onaylanarak yayımlanmaktadır. Bu doküman ilk olarak ülkemizde serbest enerji piyasasının oluşmasıyla birlikte 1/4/2003 tarihinde EPDK tarafından yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

1/4/2003 tarihinden itibaren Yatırım Maliyetine Dayalı Fiyatlandırma (YMDF)'nin uygulanması sonucu elde edilen noktasal sinyaller baz alınarak oluşturulan 22 tarife bölgesine ilişkin iletim sistemi sistem kullanım tarifeleri uygulanmaya başlamıştır. İletim sistemi sistem kullanım tarifeleri 1/4/2004 tarihinden başlamak üzere, 2003 yılına ilişkin iletim sistemi sistem kullanım tarifelerinin sinyal yapısı korunarak uluslararası enterkonneksiyona ilişkin 23 üncü tarife bölgesinin de eklenmesi ile 23 tarife bölgesi için uygulamaya başlanmıştır. 23 üncü tarife bölgesi, sadece enerji ithal veya ihraç eden iletim sistemi kullanıcıları için ulusal elektrik sistemimizin herhangi bir bağlantı noktasında yapılacak olan elektrik enerjisi ithalatı veya ihracatında rekabet ortamının olmaması nedeniyle ve her bağlantı noktasında eşit tarife uygulama politikası gözetilerek TEİAŞ tarafından EPDK'nın da onayıyla iletim sistemi sistem kullanım tarifesine eklenmiştir.

2009 yılı itibarıyla üç yılı kapsayacak ikinci uygulama dönemine geçilmiş olması nedeniyle YMDF esasları doğrultusunda 2003 yılından itibaren geçen süre içinde iletim şebekemizde meydana gelen gelişme ve büyümeye ilişkin veriler kullanılarak iletim sistemi sistem kullanımına ilişkin 14 tarife bölgesi belirlenmiş ve enterkoneksiyonlar için ithalat ve ihracata ilişkin tarife bölgeleri korunmuştur.

2012 yılı itibarıyla üçüncü uygulama dönemine başlanmış olması nedeniyle, YMDF'nin çalıştırılması sonucu elde edilen noktasal sinyaller baz alınarak 14 yeni tarife bölgesi belirlenmiş ve geçen süre içinde elektrik enerjisi ithalatı veya ihracatında rekabet ortamının gelişmesiyle birlikte uluslararası enterkoneksiyona ilişkin ayrı tarife bölgesi uygulaması kaldırılmıştır.

2015 yılı itibariyle dördüncü uygulama dönemine başlanmış olması nedeniyle, YMDF'nin çalıştırılması sonucu elde edilen noktasal sinyaller baz alınarak 14 yeni tarife bölgesi belirlenmiştir.

2016 yılı Mayıs ayı itibariyle, iletim bedelleri tespit edilirken göz önüne alınan kapasite (MW) değerine ek olarak, enerji (MWh) değeri de bir bileşen olarak hesaplamalara dahil edilmeye başlanmıştır.

2018 yılı itibariyle beşinci uygulama dönemine başlanmış ve dördüncü uygulama dönemi için noktasal sinyaller baz alınarak belirlenen 14 tarife bölgesinde değişiklik yapılmadan bu bölgelerle devam edilmiştir.

2021 yılı itibariyle altıncı uygulama dönemine başlanmış olup, altıncı uygulama döneminde uygulanacak 15 tarife bölgesi 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu kapsamında TEİAŞ tarafından hazırlanan Bölgesel Bağlanabilir Kapasite Raporu (BBKR) esas alınarak tespit edilmiştir.

2024 yılı itibariyle yedinci uygulama dönemine başlanmış olup, yedinci uygulama döneminde uygulanacak 15 tarife bölgesi 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu kapsamında TEİAŞ tarafından hazırlanan Bölgesel Bağlanabilir Kapasite Raporu (BBKR) esas alınarak tespit edilmiştir. Tüm enterkonneksiyon hatları için ayrı ayrı olmak üzere, enterkonneksiyon kullanıcılarına düzenlenecek iletim bedellerine esas sistem kullanım ve sistem işletim tarifeleri T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (Bakanlık) görüşü alınarak TEİAŞ tarafından ayrıca belirlenebilmekte ve bu durumda ilgili bedeller EPDK onayına sunulmaktadır.

Uygulamada zamana bağlı hükümler bu Yöntem Bildiriminin yürürlükte olduğu süreler için geçerlidir.

1. FİYATLANDIRMA İLE İLGİLİ DÜZENLEMELER VE ANLAŞMALAR

Sisteme Bağlantı ve Sistem Kullanımı

1.1. Elektrik Şebeke Yönetmeliği ve Elektrik Piyasası Bağlantı ve Sistem Kullanım Yönetmeliği (BSKY) ile ilgili mevzuat çerçevesinde hazırlanan bağlantı, sistem kullanım, enterkoneksiyon kullanım anlaşmaları; kullanıcının iletim sistemiyle olan bağlantısına ve/veya iletim sistemini kullanımına ilişkin teknik hususlar ile iletim sisteminin kullanımı ve/veya sisteme bağlantı konusundaki şartları belirler.

1.2. Bu kapsamda, kullanıcılarla bağlantı anlaşması, sistem kullanım anlaşması, enterkoneksiyon kullanım anlaşması olmak üzere üç tür anlaşma yapılır. İletim sistemine doğrudan bağlanan iletim sistemi kullanıcıları hem bağlantı anlaşması hem de sistem kullanım anlaşması, enterkoneksiyon kullanıcıları ise enterkoneksiyon kullanım anlaşması imzalamak zorundadırlar.

1.3. Bir kullanıcının BSKY ve bağlantı ve/veya sistem kullanım anlaşmaları kapsamındaki yükümlülüklerini yerine getirememesi veya kendi isteğiyle bağlantısını koşullu veya koşulsuz olarak sona erdirmesi durumunda, BSKY'nin ilgili hükümleri uygulanır.

1.4. TEİAŞ'ın iletim sistemini, enterkoneksiyon kullanıcısı olarak ihracat ve/veya ithalat amacıyla kullanmak isteyen tüzel kişiler TEİAŞ ile enterkoneksiyon kullanım anlaşması imzalamak zorundadır. Kapasite tahsisinin ihale yoluyla yapıldığı enterkoneksiyon hatları üzerinden, elektrik enerjisinin ithalatı ve/veya ihracatı faaliyetinde bulunacak kullanıcılar senkron paralel işletilen bağlantılarda Elektrik Piyasası İthalat ve İhracat Yönetmeliği, ilgili ihale kuralları, enterkoneksiyon kullanım anlaşması ve diğer ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda, senkron paralel işletilmeyen bağlantılarda ise, Elektrik Piyasası İthalat ve İhracat Yönetmeliği, enterkoneksiyon kullanım anlaşması ve diğer ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda hareket etmekle yükümlüdürler.

1.5. TEİAŞ ile anlaşma yapıp yapılmadığına bakılmaksızın iletim sistemi kullanıcılarına ilişkin olarak; TEİAŞ mülkiyetindeki ve/veya kullanıcı mülkiyetindeki satışa esas ölçü sistemlerinde yer alan sayaçların periyodik bakım çalışmaları sistem kullanım anlaşmasında belirtilen sürelerde yapılacaktır. Periyodik bakım kapsamında sistem kullanım anlaşmasında belirtilen iş ve işlemler gerçekleştirilecektir. Mevzuat gereği ölçü noktası iletim sistemi kullanıcı tesislerinde olan/olması gereken sayaçların testlerine ilişkin bedeller Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Mal ve Hizmet ile Araç Gereç Kira Yönetmeliği hükümlerine göre tahsil edilir.

İletim Sistemi Fiyatlandırma Esasları

1.6. İletim sistemi sistem kullanım ve sistem işletim tarifeleri Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliği, İletim Gelirinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ ve ilgili diğer mevzuat çerçevesinde TEİAŞ'ın maliyetleri dikkate alınarak EPDK tarafından onaylanan gelir tavanları doğrultusunda belirlenmektedir.

İletim Sistemi Maliyetleri

1.7. TEİAŞ'ın maliyetleri, temel olarak elektriğin iletim sistemi üzerinden güvenilir bir şekilde naklini teminen iletim sistemi varlıklarına ilişkin yapılan yatırımlar ve iletim sisteminin işletme, bakım, yan hizmetler, iletim sistemi kayıpları, sıfır bakiye düzeltme tutarı ve kapasite mekanizması ile ilgili mevzuat gereğince TEİAŞ tarafından yürütülen faaliyetlere ilişkin maliyetlerden oluşur. Bu maliyetler, kullanıcılardan alınan sistem kullanım ve sistem işletim bedelleri ile karşılanır. TEİAŞ, iletim lisansı uyarınca, iletim sisteminin belirli standartlara uygun olarak planlanmasından, geliştirilmesinden ve işletilmesinden sorumludur. Dolayısıyla, sermaye yatırımı ihtiyaçları bu standartlara uyma zorunluluğundan kaynaklanmaktadır.

1.8. Kullanıcının iletim sistemine bağlanabilmesi için ilave iletim sistemi varlıklarının tesisinin gerektiği ve TEİAŞ'ın bu varlıkların tesisini finanse edecek yeterli finansmanın mevcut olmadığı veya zamanında yatırım planlaması yapılamadığı durumlara ilişkin uygulama 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ve ilgili mevzuat kapsamında belirlenen esaslar uyarınca gerçekleştirilir.

TEİAŞ'ın Gelirleri

1.9. TEİAŞ'ın gelirlerini sistem kullanım ve sistem işletim tarifeleri oluşturmaktadır. Bu dokümanda sistem kullanım ve sistem işletim tarifelerinin hesaplanmasına ve uygulanmasına ilişkin esaslar düzenlenmiştir.

1.10. TEİAŞ'ın elektrik enerjisi iletim faaliyetlerinden elde edeceği gelir tavanları, EPDK tarafından, yürürlükteki Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliği, İletim Gelirinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ, ilgili diğer mevzuat ile TEİAŞ'ın iletim lisansı çerçevesinde belirlenir. TEİAŞ'ın maliyetleri esas alınarak hesaplanan gelir tavanlarının bir önceki yıla göre artış oranları, ilgili yılın yıllık enflasyon artış oranından bağımsızdır.

1.11. Sistem kullanım tarifi sabit ve değişken olmak üzere iki bileşenden oluşmakta olup sabit ve değişken sistem kullanım tarifesine ait gelir tavanları, EPDK tarafından belirlenen oran dikkate alınarak hesaplanır. t fiyatlandırma yılına ilişkin sabit sistem kullanım tarifeleri, sistem kullanım anlaşması yapmış olan kullanıcıların anlaşmaları ile tahsis edilmiş alışı/verişi kapasiteleri, sistem kullanım anlaşması yapmamış kullanıcıların fiyatlandırma yılından bir önceki yılda ölçülen en yüksek alışı/verişi kapasiteleri; senkron paralel işletilmeyen bağlantı üzerinden ithalat ve/veya ihracat yapan enterkonneksiyon kullanıcılarının, enterkonneksiyon kullanım anlaşmalarında akde bağlanan tahsis edilmiş kapasiteleri ile EPDK tarafından belirlenen gelir paylaşım oranları dikkate alınarak; değişken sistem kullanım tarifi ile sistem işletim tarifi ise mevcut iletim sistemi kullanıcılarının iletim sistemine verdikleri ve/veya aldıkları, fiyatlandırma yılından bir önceki yılın enerji değerleri ve EPDK tarafından belirlenen gelir paylaşım oranları dikkate alınarak hesaplanır.

1.12. Sabit sistem kullanım tarifi gelir tavanı esas alınarak yıllık olarak MW başına, değişken sistem kullanım tarifi ile sistem işletim tarifi ise gelir tavanları esas alınarak üretilen ve/veya tüketilen enerji için MWh başına TEİAŞ tarafından hesaplanır ve EPDK tarafından onaylanır.

2. SİSTEM KULLANIM TARİFELERİNİN BELİRLENMESİ

Sabit Sistem Kullanım Tarifesi

Bölgesel Bağlanabilir Kapasite Raporu (BBKR)

2.1. Sabit sistem kullanım tarifelerinin hesaplanması için 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu kapsamında TEİAŞ tarafından hazırlanan BBKR'de yer alan beş yıllık bölgesel bağlanabilir kapasite (MW) değerleri ve aşağıda detayları yer alan kabuller esas alınır.

2.2. Bölgesel kapasitelerin belirlenmesinde iletim şebekesinin arz talep dengeleri, talep tahminleri, kaynağa bağlı kurulu güç projeksiyonları ve bölgesel emre amade oranları gibi kriterler dikkate alınarak hesaplamalar yapılır. Talep tahminlerinin aylık bazda toplamları dikkate alınarak ilk beş yıllık ve ikinci beş yıllık süreçlerde en yüksek değerin yakalandığı ay için ilgili bölge puantı dikkate alınarak kapasiteler hesaplanır.

2.3. BBKR esas alınarak elde edilen fiyatlar, sisteme bağlı üretim ve tüketimin beklenen MW değerlerine uygulandığında elde edilecek gelir EPDK tarafından belirlenen gelir tavanını sağlayacak şekilde ayarlanır. Sabit sistem kullanım tarifelerinde yapılacak ayarlamalar, BBKR vasıtasıyla sağlanan bölgesel sinyalleri koruyacak şekilde düzenlenir. Bu kapsamda, sabit sistem kullanım tarifeleri bölgelere göre değişiklik gösterir.

2.4. İletim sistemine enerji veren ve/veya iletim sisteminden enerji alan bütün iletim sistemi kullanıcılarının enterkonneksiyon kullanım anlaşmalarında veya sistem kullanım anlaşmalarında yer alan maksimum veriş kapasitesi (MW) dikkate alınarak üretim sabit sistem kullanım tarifeleri, maksimum alış kapasitesi (MW) dikkate alınarak tüketim sabit sistem kullanım tarifeleri belirlenir. Dolayısıyla, tarifelerin sabit bileşeni MW (maksimum veriş/alış kapasitesi) başına yıllık olarak uygulanır.

2.5. TEİAŞ'ın sabit sistem kullanım tarifelerini belirlemede dikkate alınan hususlar bunlarla sınırlı olmamak üzere aşağıda sıralanmıştır:

- Benimsenen esasların netliğinin ve fiyatlandırma yöntemi şeffaflığının sağlanması,
- Mevcut kullanıcılara ve sisteme yeni katılacak taraflara ve maliyetlere ilişkin doğru ve istikrarlı fiyat mesajlarının verilmesi,
- Fiyatlandırmanın, sağlanan hizmetler esas alınarak yapılması ve bu yapılırken ortalama maliyetlerin değil artan maliyetlerin esas alınması ve bu yolla iletim sisteminin optimal kullanımının ve optimal yatırımların teşvik edilmesi,
- İlgili maliyet parametreleri ve zaman dilimleri çerçevesinde pratik olan uygulamaların benimsenmesi.

Tarifenin Hesaplanması

2.6. Sistem kullanım tarifeleri iki ayrı bileşenden oluşmaktadır. Bunların ilki, kullanıcının bulunduğu yere bağlı olarak değişen bileşendir. Bu bileşen, BBKR kullanılarak farklı noktalar arasında toptan elektrik naklini sağlamak üzere iletim sisteminde yapılması gereken sermaye yatırımlarının ve iletim sisteminin aynı amaç doğrultusunda bakımının gerçekleştirilmesinin maliyetlerini yansıtmak üzere belirlenir. İkinci bileşen, kullanıcının bulunduğu yere bağlı olmayan, gelir tavanına ulaşılabilmesi ile ilgili olan bileşendir. Sabit sistem kullanım tarifelerinin hesaplanma süreci aşağıda adım adım açıklanmıştır. Bu sürecin temel bileşenleri şunlardır:

- a) Gerekli maliyet verilerinin belirlenmesi,
- b) BBKR'nin hazırlanması,
- c) Nihai tarifenin hesaplanması.

Sabit Sistem Kullanım Tarifelerinin Hesaplanması

2.7. BBKR'de yer alan beş yıllık bölgesel bağlanabilir üretim kapasite (MW) verileri esas alınarak üretim kapasite talepleri belirlenen bölgeler gruplandırılır. Gruplandırılan bölgelerden her biri için kapasite farkı (kf) belirlendikten sonra, kapasite talebi en yüksek olan bölge ile en yüksek kapasite fazlası olan bölge arasındaki mutlak değer toplam kapasite farkı (TKF) hesaplanır.

$kf = (\text{İlgili Bölgenin Üretim Kapasitesi Talebi veya Fazlası})$

$TKF = |\text{En Yüksek Üretim Kapasitesi Talebi}| + |\text{En Yüksek Üretim Kapasitesi Fazlası}|$

Bölgeler arası toplam kapasite (MW) farkı TKF, (r) ile oranlanarak her 1 MW için kapasite katsayısı (n) belirlenir.

$$n = r / TKF$$

$$\ddot{U}_{(tk)} = (kf * n)$$

Yukarıdaki formüllerde:

r , Sabit Sistem Kullanım Tarifeleri arasındaki birim oransal fark olup, yedinci uygulama dönemi için bu oransal fark üretime esas kurulu güç artışı olan **3,19** olarak uygulanacaktır.

n , 1 MW kapasite için uygulanan kapasite katsayısıdır.

\ddot{U}_{tk} , üretime esas sistem kullanım tarife katsayısıdır.

T_{tk} , tüketime esas sistem kullanım tarife katsayısıdır.

Yukarıda açıklandığı şekilde üretime esas \ddot{U}_{tk} bulunur, tüketime esas sistem kullanım tarife katsayısı T_{tk} için hesaplama yapılmaz. Tüm bölgelerin \ddot{U}_{tk} katsayısı artan şekilde sıralanır ve \ddot{U}_{tk} sıralamasının tersi tüketime esas sistem kullanım tarifesi katsayısı T_{tk} olarak hesaplamalarda kullanılır.

Üretime esas her bir tarife bölgesi için ilgili bölgenin ($t-1$) yılında geçerli olan üretime esas sabit sistem kullanım tarifesi ile ilgili bölge için bulunan \ddot{U}_{tk} katsayısı oranında azaltma veya arttırma işlemi yapılır. (\ddot{U}_{tk} pozitif olduğu durumda tarifede azaltma, negatif olduğu durumda tarifede arttırma işlemi uygulanır.) Tüketime esas her bir tarife bölgesi içinde yukarıda açıklandığı şekilde T_{tk} katsayısı kullanılarak işlem yapılır.

2.8. BBKR hazırlanmasında ve bölgelerin oluşturulmasında yapılan kabul ve işlemler her yıl TEİAŞ kurumsal web sitesinde yer alan BBKR'de açıklanmaktadır.

Nihai Tarifelerin Hesaplanması

2.9. BBKR esas alınarak belirlenen nihai tarifelerin hesaplanma süreci aşağıdaki aşamalardan oluşur;

- Üretim ve tüketim için bölgesel “ham tarifelerin” ve bunun sonucunda ortaya çıkan ara gelirin hesaplanması,
- TEİAŞ’ın gelir tavanına göre gelir elde edebilmesini sağlamak üzere ham tarifeler esas alınarak nihai tarifelerin hesaplanması.

Ara Gelirin Hesaplanması

2.10. Gelir tavanını elde etmek amacıyla “ham tarifeler” üzerinde gerekli ayarlamaları belirlemek için, “ham tarifelerin” tüm üretime ve tüketime uygulanmasıyla elde edilen toplam miktar olan ara gelirler hesaplanır.

2.11. Üretim ve tüketim için bölgesel ara gelirlerin hesaplanmasında aşağıdaki formüller kullanılır;

$$ZIRG_z = \sum_{iz} G_i g_z$$
$$ZIRD_z = \sum_{iz} D_i d_z$$

Burada;

- z , ilgili tarife bölgesini,
- $ZIRG_z$, z bölgesinde üretimden elde edilen TL cinsinden ara geliri,
- g_z , z bölgesinde üretim için hesaplanan TL cinsinden “ham tarifeyi”,
- G_i , i düğüm noktasındaki MW cinsinden maksimum veriş kapasitesini,
- $ZIRD_z$, z bölgesinde tüketimden elde edilen TL cinsinden ara geliri,
- d_z , z bölgesinde tüketim için hesaplanan TL cinsinden “ham tarifeyi”,
- D_i , i düğüm noktasındaki MW cinsinden maksimum alış kapasitesini

ifade eder.

2.12. Üretim ve tüketim için toplam ara gelirler, tüm bölgelerdeki bölgesel ara gelirlerin toplanmasıyla hesaplanır.

Hesaplama şu formül kullanılır;

$$IRG = \sum_z ZIRG_z$$
$$IRD = \sum_z ZIRD_z$$

Burada;

- z , tarife bölgesi sayısını,
- IRG üretimden elde edilen TL cinsinden toplam ara geliri,
- IRD tüketimden elde edilen TL cinsinden toplam ara geliri,

ifade eder.

Üretim ve Tüketimden Karşılancak Olan Toplam Gelirin Hesaplanması

2.13. Sabit sistem kullanım bedellerinden karşılancak olan gelir tavanı, Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliği, İletim Gelirinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ ve ilgili diğer mevzuat ile TEİAŞ'ın iletim lisansı hükümlerine göre belirlenir. Bu miktar, aşağıdaki formüle uygun olarak üretim ve tüketim arasında paylaştırılacaktır.

$$TRG = RTUOS_R \times \frac{1}{1+k}$$

$$TRD = RTUOS_R \times \frac{k}{1+k}$$

$$k = \frac{\text{tüketicilerin üstlenmesi tercih edilen ödeme yükü oran} \%}{\text{üreticilerin üstlenmesi tercih edilen ödeme yükü oran} \%}$$

Burada;

TRG üretimden karşılancak olan TL cinsinden toplam geliri,

TRD tüketimden karşılancak olan TL cinsinden toplam geliri,

$RTUOS_R$ ilgili fiyatlandırma yılı için, sabit sistem kullanım bedellerinden karşılancak olan TL cinsinden gelir tavanını,

ifade eder.

Her Bir Fiyatlandırma Bölgesi İçin Nihai Üretim ve Tüketim Sabit Sistem Kullanım Tarifelerinin Hesaplanması

2.14. Gelir tavanı ve ara gelirler arasındaki farkın karşılanabilmesi amacıyla, elde edilen ara gelir ile elde edilmesi gereken gelir oranları, çıkan oran ile ham tarifeler çarpılarak nihai tarifelere ulaşılır.

$$g_U = \frac{TRG}{IRG}$$

$$d_U = \frac{TRD}{IRD}$$

Burada;

g_U , üretime esas ham tarifelerin nihai tarifelere ulaşılması için çarpım katsayısı

d_U , tüketime esas ham tarifelerin nihai tarifelere ulaşılması için çarpım katsayısı

ifade eder.

Değişken Sistem Kullanım Tarifesi

2.15. Değişken sistem kullanım tarifesi MWh başına alınmakta olup bölgelere göre değişiklik göstermemektedir. Değişken sistem kullanım tarifelerine esas enerji değerlerinin belirlenmesine dair ayrıntılar 4 üncü Bölümde açıklanmaktadır.

2.16. Üretim Değişken Sistem Kullanım Tarifesi aşağıdaki gibi hesaplanır:

$$DSK_t^a = \frac{DSKGT_t}{\sum_{u \in T} ÖYEM_{ut}}$$

Burada;

DSK_t^i herhangi bir kullanıcı için t fiyatlandırma yılında uygulanan ve TL/MWh cinsinden birim üretim değişken sistem kullanım tarifesini,

$DSKGT_t$ t fiyatlandırma yılı için TL cinsinden üretim değişken sistem kullanım gelir tavanını,

\ddot{OYEM}_{ut} t fiyatlandırma yılından bir önceki yılda iletim sistemine bağlı olan u kullanıcılarının MWh cinsinden yıllık tespit edilen enerji miktarını,

ifade eder.

2.17. Tüketim Değişken Sistem Kullanım Tarifesi aşağıdaki gibi hesaplanır:

$$DSK_t^i = \frac{DSKGT_t}{\sum_{u \in T} \ddot{OYEM}_{ut}}$$

Burada;

DSK_t^i herhangi bir kullanıcı için t fiyatlandırma yılında uygulanan ve TL/MWh cinsinden birim tüketim değişken sistem kullanım tarifesini,

$DSKGT_t$ t fiyatlandırma yılı için TL cinsinden tüketim değişken sistem kullanım gelir tavanını,

\ddot{OYEM}_{ut} t fiyatlandırma yılından bir önceki yılda iletim sistemine bağlı olan u kullanıcılarının MWh cinsinden yıllık tespit edilen enerji miktarını,

ifade eder.

3. SİSTEM KULLANIM TARİFESİ FİYATLANDIRMA UYGULAMALARI

Sabit Sistem Kullanım Tarifesi Fiyatlandırma Uygulamaları

3.1. İletim sistemi kullanıcılarının ödemekle yükümlü olacağı üretim ve tüketim sabit sistem kullanım bedelleri, her bir sistem kullanım fiyatlandırma noktasında geçerli olan sabit sistem kullanım tarifesine esas miktar (MW) baz alınarak belirlenir. 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 14 üncü maddesi kapsamındaki lisanssız elektrik üretim tesisleri için veriş yönlü sabit sistem kullanım bedeli uygulanmaz, bu tesisler ile ilişkili tüketim tesislerinin iletim sisteminde aynı veya farklı ölçüm noktasında kurulmalarından bağımsız olarak tüketim yönlü sabit sistem kullanım bedeli uygulanır.

3.2. Sistem kullanım fiyatlandırma noktası, sabit sistem kullanım tarifesiyle ilişkili olan ve sabit sistem kullanım bedeline esas miktar için hangi bölgesel tarifenin uygulanacağını belirleyen coğrafi noktadır. Sistem kullanım fiyatlandırma noktaları, üretim ya da tüketim tesisinin iletim sistemine bağlı olduğu trafo merkezinin bulunduğu il sınırlarına göre belirlenir. Bu esasın uygulanmasına ilişkin ayrıntılar 4 üncü Bölümde verilmiştir. TEİAŞ'ın iletim sistemindeki her bir bağlantı noktası için en az bir sistem kullanım fiyatlandırma noktası olacaktır. Sistem kullanım fiyatlandırma noktaları, her bir bağlantı noktasındaki her kullanıcı başına bir tane olacak şekilde belirlenecektir.

3.3. Sabit sistem kullanım bedellerine esas miktar, 2 nci Bölüm doğrultusunda hesaplanan bölgesel sabit sistem kullanım tarifelerinin uygulanacağı MW miktarıdır. Sabit sistem kullanım tarifelerine esas miktarların belirlenmesine dair ayrıntılar 4 üncü Bölümde açıklanmaktadır.

3.4. Bir sistem kullanım fiyatlandırma noktası için toplam sabit sistem kullanım bedelleri şu şekilde hesaplanmaktadır.

$$C_{put}^D = D_{put} \times d^Z$$

$$C_{put}^G = G_{put} \times g^Z$$

Burada;

C_{put}^D kullanıcı u 'ya, t fiyatlandırma yılı süresince p sistem kullanım fiyatlandırma noktasındaki tüketim kapasitesi karşılığında uygulanacak TL cinsinden sabit sistem kullanım bedelini,

D_{put} kullanıcı u 'nun, t fiyatlandırma yılı süresince p sistem kullanım fiyatlandırma noktasında geçerli olacak tüketim sabit sistem kullanım tarifelerine esas MW cinsinden maksimum tüketim kapasite miktarını,

d^Z p sistem kullanım fiyatlandırma noktasının yer aldığı z bölgesinde tüketim kapasitesine uygulanacak olan TL/MW cinsinden sabit sistem kullanım tarifesi,

C_{put}^G kullanıcı u 'ya, t fiyatlandırma yılı süresince p sistem kullanım fiyatlandırma noktasındaki üretim kapasitesi karşılığında uygulanacak TL cinsinden sabit sistem kullanım bedelini,

G_{put} kullanıcı u 'nun, t fiyatlandırma yılı süresince p sistem kullanım fiyatlandırma noktasında geçerli olacak üretim sabit sistem kullanım tarifelerine esas MW cinsinden üretim kapasite miktarını,

g^z p sistem kullanım fiyatlandırma noktasının yer aldığı z bölgesinde üretim kapasitesine uygulanacak olan TL/MW cinsinden sabit sistem kullanım tarifesini,

ifade eder.

3.5. Fiyatlandırma yılı boyunca geçerli olacak üretim ve tüketim için sabit sistem kullanım tarifeleri, söz konusu fiyatlandırma yılından bir önceki yılın son ayı yayımlanacak olan bu Yöntem Bildirimi ile birlikte EPDK tarafından onaylanır. Bu doküman ile birlikte, kullanıcının her bir fiyatlandırma bölgesine düşen sistem kullanım fiyatlandırma noktalarının hangileri olduğunu anlamasına imkan verecek, üretim ve tüketim sabit sistem kullanım fiyatlandırma bölgelerinin açıklandığı il bilgileri de yayımlanır.

3.6. Fiyatlandırma bölgelerinin tespitinde, uygulama döneminin ilk yılına esas olan BBKR kullanılır. Uygulama dönemi boyunca fiyatlandırma bölgelerinin sınırları değiştirilmemektedir. Yeni bir sistem kullanım fiyatlandırma noktası, coğrafi konumu itibarıyla bulunduğu ilin fiyatlandırma bölgesine dahil edilir.

3.7. Fiyatlandırma bölgesi sınırlarının, yukarıda adı geçen sebep haricinde, her yıl yeniden belirlenmesi gerekmemektedir. Fiyatlandırma bölgelerinin sınırları her bir Uygulama Dönemi öncesinde yeniden belirlenebilmekle birlikte bir önceki uygulama dönemi için belirlenen fiyatlandırma bölgelerinde değişiklik yapılmadan da uygulamaya devam edilebilir. Uygulama dönemi öncesinde fiyatlandırma bölgelerinin sınırlarının (tarife bölgeleri) yeniden belirlenmesi ve değişmesi halinde, tarife bölgelerinin EPDK Kurul Kararı ile yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla sistem kullanım anlaşmalarının yenilenmemiş olması durumunda dahi iletim bedellerinin tespit edilmesi açısından EPDK Kurul Kararı ile yürürlüğe giren tarife bölgeleri ve yürürlükte olan mevcut sistem kullanım anlaşmalarında yer alan alış kapasitesi ve veriş kapasitesi geçerli olacaktır.

Değişken Sistem Kullanım Tarifesi Fiyatlandırma Uygulamaları

3.8. İletim sistemi kullanıcılarının ödemekle yükümlü olacağı üretim ve tüketim değişken sistem kullanım bedelleri, her bir sistem kullanım fiyatlandırma noktasında geçerli olan değişken sistem kullanım tarifesine esas miktar (MWh) baz alınarak belirlenir. 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 14 üncü maddesi kapsamındaki lisanssız elektrik üretim tesisleri için üretime esas farklılaştırılmış değişken sistem kullanım tarifesi belirlenebilir.

3.9. Bir sistem kullanım fiyatlandırma noktası için toplam değişken sistem kullanım bedelleri aşağıda belirtildiği şekilde hesaplanmakta olup, değişken sistem kullanım tarifelerine esas miktarların belirlenmesine dair ayrıntılar 4 üncü Bölümde açıklanmaktadır.

$$C_{put}^D = D_{put} \times d$$

$$C_{put}^G = G_{put} \times g$$

Burada;

C_{put}^D kullanıcı u 'ya, t fiyatlandırma yılı süresince p sistem kullanım fiyatlandırma noktasında iletim sisteminden alınan enerji (MWh) karşılığında uygulanacak TL cinsinden değişken sistem kullanım bedelini,

D_{put} kullanıcı u 'nun, t fiyatlandırma yılı süresince p sistem kullanım fiyatlandırma noktasında geçerli olacak tüketim değişken sistem kullanım tarifelerine esas MWh cinsinden iletim sisteminden alınan enerji miktarını,

d p sistem kullanım fiyatlandırma noktasında tüketime uygulanacak TL/MWh cinsinden değişken sistem kullanım tarifesi,

C_{put}^G kullanıcı u 'ya, t fiyatlandırma yılı süresince p sistem kullanım fiyatlandırma noktasında iletim sistemine verdiği enerji (MWh) karşılığında uygulanacak TL cinsinden değişken sistem kullanım bedelini,

G_{put} , kullanıcı u 'nun, t fiyatlandırma yılı süresince p sistem kullanım fiyatlandırma noktasında geçerli olacak üretim değişken sistem kullanım tarifelerine esas MWh cinsinden iletim sistemine verdiği enerji miktarını,

g , p sistem kullanım fiyatlandırma noktasında üretime uygulanacak TL/MWh cinsinden değişken sistem kullanım tarifesi,

ifade eder.

4. SİSTEM KULLANIM BEDELLERİ

Sabit Sistem Kullanım Bedelleri

Sabit Sistem Kullanım Bedelleri – Ortak Hükümler

4.1. Sabit sistem kullanım bedelleri, yürürlükteki mevzuat uyarınca iletim sistemi kullanıcıları konumunda bulunan aşağıdaki kullanıcılara iletim sistemi kullanımı kapsamında yansıtılır. Sabit sistem kullanım bedeline esas üretim ve tüketim yönlü kapasite değeri tespit edilirken, sayaçların 15 dakikalık eş zamanlı üretim toplamı ve eş zamanlı tüketim toplamı temel alınacaktır.

	Tüketim	Üretim
Dağıtım Şirketleri	•	•
Dağıtım Lisansı Sahibi OSB Tüzel Kişileri	•	•
Serbest Tüketiciler	•	
Üretim Şirketleri	•	•
Lisansa Tabi Olmaksızın Elektrik Üreten Kullanıcılar	•	
Yİ Sözleşmeli Üretim Şirketleri	•	•
YİD Sözleşmeli Üretim Şirketleri	•	•
İHD Sözleşmeli Üretim Şirketleri	•	•
Elektrik İhracatı Yapan Enterkonneksiyon Kullanıcıları	•	
Elektrik İthalatı Yapan Enterkonneksiyon Kullanıcıları		•

4.2. Kullanıcının iletim sistemine bağlandığı noktanın sınırları içerisinde bulunduğu il, kullanıcıya uygulanacak sabit sistem kullanım tarife bölgesini belirleyecektir. İletim sistemine doğrudan bağlı kullanıcılar için sistem kullanım fiyatlandırmasına esas ölçü noktası, Elektrik Piyasası Ölçüm Sistemleri Yönetmeliği ve ilgili diğer mevzuatta belirtildiği yerde olacaktır. Mevzuatta tanımlı her bir satışa esas ölçü noktasında tesis edilen ve sistem kullanım tarifelerine ilişkin amaçlar doğrultusunda verilerin kaydedilmesinde kullanılacak olan sayaçlar ve ölçü teçhizatının özellikleri yürürlükteki mevzuata uygun olmalıdır.

4.3. Elektrik Piyasası Ölçüm Sistemleri Yönetmeliğinde belirtilen tanımlı ölçü noktalarıyla alış/veriş kapasitelerinin tespit edilememesi veya kullanıcının bir bağlantı noktasındaki alış/veriş kapasitelerinin birden fazla ölçüm noktasından tespit edilmesinin söz konusu olduğu durumlarda TEİAŞ'ın belirleyeceği ölçü yeri ve ölçü yöntemlerine göre tespit edilen alış/veriş kapasiteleri ölçüme esas alınır.

4.4. Kullanıcının sistem kullanım fiyatlandırmasına esas ölçümler ölçü noktasında bulunan, mevzuata uygun sayaçlardan TEİAŞ Otomatik Sayaç Okuma Sistemi (OSOS) aracılığıyla yapılır.

4.5. Kullanıcının bir bağlantı noktasındaki alış/veriş kapasitelerinin birden fazla ölçü noktasından tespit edilmesinin söz konusu olduğu durumlarda, kullanıcıların bağlantı noktasındaki alış/veriş kapasitelerinin eşzamanlı ölçüm değerinin alınması esas olup bu değerler TEİAŞ OSOS aracılığı ile elde edilecektir. Kullanıcının aylık güç değerleri, söz konusu ölçü sistemi devreye alınıp TEİAŞ OSOS'una dâhil edildiği ayı takip eden aydan itibaren TEİAŞ OSOS üzerinden elde edilecektir. OSOS devreye alınana kadar veya OSOS aracılığıyla ölçümlerin tespit edilememesi durumunda, ölçümler yerel okuma işlemi ile alınacaktır.

4.6. Kullanıcılar, t fiyatlandırma yılı boyunca, o yıl için onaylanan yıllık tüketim ve/veya üretim sabit sistem kullanım tarifelerine ve ilgili hükümlere göre belirlenen süre için hesaplanan bedellere ilişkin aylık dönemler halinde ödemeler yaparlar. Aylık dönemler için hesaplanacak olan sabit sistem kullanım bedeli, yıllık sabit sistem kullanım tarifelerinin ilgili yılın gün sayısına bölümünün ilgili hükümlere göre belirlenen süre ve kapasite (MW) ile çarpımı olarak tespit edilir.

4.7. İletim sisteminin ilk defa kullanıldığı tarih esas alınarak üretim ve tüketim ayrımı yapılmaksızın sabit sistem kullanım bedelleri bu tarih itibarıyla yansıtılmaya başlanır. İletim sistemi kullanıcıları olan üretim lisansı sahibi üretim şirketlerine, üretim yönlü sistem kullanımına ait sistem kullanım bedelleri ilk ünite geçici kabul tarihi ile devam eden diğer ünite geçici kabul tarihleri esas alınarak yansıtılır. Sabit sistem kullanım bedelleri yansıtılırken 4.23 üncü madde uyarınca işlem tesis edilir.

4.8. Dağıtım Sistemindeki Kayıpların Azaltılmasına Dair Tedbirler Yönetmeliği kapsamında EPDK tarafından yüksek kayıplı şirket olarak belirlenen Dağıtım Şirketleri için sabit sistem kullanım bedellerinin belirlenmesi sırasında, aylık ölçüm değeri ile sistem kullanım anlaşma değeri karşılaştırılır ve yüksek olan değer faturaya esas alınır. Takip eden aylarda da bu işlem aylık olarak tekrarlanır.

Üretim lisansı sahibi tüzel kişilerin üretim tesisleri için sabit sistem kullanım bedellerinin belirlenmesi sırasında, bütün ünitelerin üretime esas geçici kabul işlemleri tamamlandıktan sonra lisans kurulu gücüne ulaşıncaya kadar ilgili dönemdeki üretime esas ölçüm gücü ile ilgili dönemde devrede olan toplam ünite kurulu gücü karşılaştırılır ve yüksek olan değer faturaya esas alınır. Takip eden aylarda da bu işlem aylık olarak tekrarlanır.

4.9. Sistem kullanım anlaşması bulunan kullanıcılar için, Elektrik Piyasası Yan Hizmetler Yönetmeliği uyarınca senkron kompanzasyon kapsamında Reaktif Güç Desteği Senkron Kompanzasyon Anlaşması imzalamış kullanıcılar da dahil olmak üzere, iletim bedelleri tespit edilirken yürürlükte olan sistem kullanım anlaşmasında yer alan kapasite değeri veya değerleri esas alınır. Elektrik Piyasası Yan Hizmetler Yönetmeliği uyarınca senkron kompanzasyon kapsamında Reaktif Güç Desteği Senkron Kompanzasyon Anlaşması imzalamış kullanıcılardan hizmetin alındığı aylarda, iletim bedelinin hesaplanması sırasında senkron kompanzasyon çalışması nedeniyle ulaşılabilecek alışı kapasitesi dikkate alınır, hizmetin alınmadığı diğer aylarda ise senkron kompanzasyon çalışması olmaması nedeniyle sadece iç ihtiyaçları nedeniyle ulaşılabilecek alışı kapasitesi dikkate alınır.

Senkron kompanzasyon hizmeti satın alınan iletim sistemi kullanıcıları ile imzalanan sistem kullanım anlaşmaları doğrultusunda kullanıcılara iletim bedellerinin yansıtılması sırasında, sistem kullanım anlaşmasında yer alan değer esas alınır. Takip eden aylarda da bu işlem aylık olarak tekrarlanır. Kullanıcının ölçülen aylık gücünün (MW), sistem kullanım anlaşmasında belirtilen alışı kapasitesinden fazla olması halinde, ilgili dönemler için sistem kullanım anlaşmasında yer alan cezai işlemler uygulanır.

4.10. Sistem kullanım anlaşmasının yapılmamış olması halinde iletim bedelleri tespit edilirken, t fiyatlandırma yılının ilk ayında, bir önceki takvim yılında ölçülen en yüksek ölçüm değeri ile t fiyatlandırma yılının ilk ayının ölçüm değeri karşılaştırılarak yüksek olan güç değeri (MW) esas alınır. t fiyatlandırma yılı içinde ise, aylık ölçüm değerleri bir önceki ayın iletim bedellerine esas maksimum enerji alışı/verişi kapasitesi ile karşılaştırılarak yüksek olan değer (MW) üzerinden sabit sistem kullanım bedeli hesaplanır. Elektrik Piyasası Yan Hizmetler Yönetmeliği uyarınca senkron kompanzasyon kapsamında Reaktif Güç Desteği Senkron Kompanzasyon

Anlaşması imzalamış kullanıcılardan hizmetin alındığı aylarda, iletim bedelinin hesaplanması sırasında senkron kompensatör çalışması nedeniyle ulaşılabilecek alış kapasitesi dikkate alınır, hizmetin alınmadığı diğer aylarda ise senkron kompensatör çalışma olmaması nedeniyle sadece iç ihtiyaçları nedeniyle ulaşacağı alış kapasitesi dikkate alınır.

Senkron kompensatör hizmeti alınmasına karşın, söz konusu kullanıcı ile sistem kullanım anlaşması imzalanmamış olması halinde ise kullanıcıya, senkron kompensatör hizmeti satın alınan aylar hariç tutularak, sistem kullanım anlaşması olmayan kullanıcılara uygulanan yöntem dikkate alınarak aylık iletim bedelleri düzenlenir.

4.11. Kullanıcının sabit sistem kullanım bedelleri, kullanıcının TEİAŞ ile imzalanan sistem kullanım anlaşmasında belirtilen tahsis edilen alış ve/veya veriş kapasiteleri esas alınarak hesaplanır. Kullanıcıların ölçüm dönemleri sırasında alınan veya verilen enerjiye ilişkin ölçülen güç değerlerinin, sistem kullanım anlaşmasındaki alış ve/veya veriş kapasitesini aşması halinde, aşan kısım dikkate alınarak sistem kullanım anlaşmasında yer alan cezai müeyyideler uygulanır.

4.12. Kullanıcının mevcut anlaşmasını revize etmek üzere başvuruda bulunmasına karşın, sistem kısıtı nedeniyle kullanıcı talebinin uygun bulunmaması veya ilave şebeke yatırımının gerektiğinin tespit edilmesi nedenleriyle sistem kullanım anlaşmasının revize edilmemesi halinde, aşan kısmın en yüksek değeri dikkate alınarak sistem kullanım anlaşmasında yer alan cezai müeyyideler uygulanır.

4.13. Bir kullanıcıya bir bağlantı noktasında tahsis edilen kapasitenin t fiyatlandırma yılı içinde artırılabilmesi için, sistem kullanım anlaşmasının Elektrik Şebeke Yönetmeliği, BSKY ve sistem kullanım anlaşmasının ilgili maddeleri çerçevesinde yenilenmesi gerekir.

4.14. Güç düşüm taleplerine ilişkin yapılan başvurular BSKY ile sistem kullanım anlaşmasının ilgili maddeleri çerçevesinde değerlendirilir.

4.15. t fiyatlandırma yılı içinde bağlantı noktasında herhangi bir değişiklik olmadan (aynı bara ve fider/fiderler) kullanıcıya ait tesisin devri ile TEİAŞ'a muhatap tüzel kişinin değişmesi durumunda, yeni kullanıcı TEİAŞ ile sistem kullanım anlaşması imzalayınca kadar, eski kullanıcının sistem kullanım anlaşmasında yer alan yükümlülüklerini yerine getirmekten sorumludur. Sistem kullanım anlaşmasının bulunmaması halinde gerekli lisans tadilatının EPDK tarafından yapılması, yeni kullanıcının söz konusu tesis için lisansını alması ya da serbest tüketici niteliğini haiz olması durumunda, yeni kullanıcının sistem kullanım anlaşması imzalamış olması koşulu aranmaksızın söz konusu tesise ilişkin sabit sistem kullanım bedeline ait yükümlülükler yeni kullanıcı tarafından yerine getirilir. Yeni duruma ilişkin sistem kullanım anlaşmasının mevcut sistem kullanım anlaşmasına göre güç düşüm talebi içermesi halinde, 4.14 üncü madde uyarınca işlem tesis edilir.

4.16. t fiyatlandırma yılı içinde, dağıtım lisansı sahibi kullanıcının sistem kullanım anlaşmasına esas trafo merkezinden bağlı bulunan üretim veya tüketim birimlerinden bir kısmının ayrılarak yeni bir kullanıcı sıfatıyla TEİAŞ ile sistem kullanım anlaşması imzalanması halinde dağıtım lisansı sahibi kullanıcının sistem kullanım anlaşmasını güç düşümüne ilişkin revize etme talebi, yeni kullanıcı ile imzalanacak anlaşmaya esas alış ve/veya veriş kapasiteleri ile dağıtım lisansı sahibi kullanıcı ile TEİAŞ arasında imzalanmış olan mevcut sistem kullanım anlaşmasının revizesinde yer alacak alış ve/veya veriş kapasiteleri toplamının, dağıtım lisansı sahibi kullanıcının mevcut sistem kullanım anlaşmasında yer alan alış ve/veya veriş kapasitelerinden az olmaması kaydıyla uygun bulunur.

TEİAŞ kullanıcıları iken dağıtım şirketine bağlantısı Kurul tarafından uygun görülen üretim şirketlerinin aynı trafo merkezinden bağlantı için ilgili dağıtım lisansı sahibi kullanıcı ile anlaşma imzalanması halinde; mevcut kullanıcılarla TEİAŞ arasında imzalanmış olan mevcut sistem kullanım anlaşmalarının revizesinde yer alacak alış ve/veya veriş kapasiteleri toplamalarının, yeni sistem kullanım anlaşmasında yer alan alış ve/veya veriş kapasitelerinden az olmaması kaydıyla, dağıtım lisansı sahibi kullanıcının sistem kullanım anlaşmasını revize etme talebi uygun bulunur.

Söz konusu durumlar için güç düşümü ve/veya güç artışı talebi olması durumunda BSKY yer alan anlaşma revize sayısı ve süre kısıtı hükümleri uygulanmaz. Mevcut kullanıcıyla güç düşümü/güç artışı talebine istinaden imzalanacak sistem kullanım anlaşması ve yeni kullanıcıyla imzalanacak müstakil sistem kullanım anlaşmasının veya dağıtım şirketine bağlantısı uygun görülen üretim şirketinin fesih işlemlerinin eşzamanlı olarak tamamlanması esastır. Ancak, yeni kullanıcının TEİAŞ ile sistem kullanım anlaşmasını imzalamış olmasına rağmen, mevcut kullanıcının sistem kullanım anlaşmasını yeni duruma göre revize etmemiş olması halinde, mevcut kullanıcının sistem kullanım anlaşmasını revize edilene kadar yürürlükteki sistem kullanım anlaşmasına göre işlemlere devam edilir.

Sabit Sistem Kullanım Bedelleri – Tüketim Faaliyetine İlişkin Özel Hükümler

4.17. TEİAŞ trafo merkezleri arasındaki “Kalıcı Güç Aktarımı” işlemleri BSKY’nin ilgili maddeleri kapsamında değerlendirilecek ve “Yük Aktarmalarında Demant Tespitine Yönelik Uygulama Kılavuzu (YAUK)” doğrultusunda işlem yürütülecektir.

4.18. TEİAŞ trafo merkezi OG baralarına bağlı bulunan ve farklı baraları kullanmakta olan farklı iletim sistemi kullanıcılarının bulunması halinde aynı trafo merkezindeki farklı kullanıcılara ait baralar arasında bakım, arıza, yenileme, tevsiat ve benzeri nedenlerle geçici yük aktarmaları yapılması halinde durum ilgili kullanıcılar ve TEİAŞ tarafından YAUK doğrultusunda “Geçici Yük Aktarma Tutanağı (Tutanak)” ile tespit edilecek ve YAUK’ta açıklanan metodoloji esas alınarak tüketim ve üretim demant hesabı yapılacaktır. YAUK kapsamında yapılan hesaplamalar sonucunda bulunan tüketim ve üretim demant değerlerinin yürürlükte olan sistem kullanım anlaşmasında akde bağlanmış maksimum alış/veriş kapasitelerinden yüksek olması durumunda imzalanan sistem kullanım anlaşması kapsamında güç aşımı olarak değerlendirme yapılarak cezai yaptırım uygulanacak, yüksek kayıplı Dağıtım Şirketleri için ise iletim bedeli hesaplamalarında dikkate alınacaktır.

4.19. TEİAŞ trafo merkezinde, iletim hatlarında ve tesislerinde enerji kesimini gerektirecek bakım, arıza ve diğer nedenlerle yapılacak çalışmalar için TEİAŞ’ın talebiyle trafo merkezleri arasında yapılan geçici yük aktarmalarının YAUK doğrultusunda ilgili Tutanak ile tespit edilmesi halinde, YAUK kapsamında yapılan hesaplamalar sonucunda bulunan tüketim ve üretim demant değerlerinin yürürlükte olan sistem kullanım anlaşmasında akde bağlanmış maksimum alış/veriş kapasitelerinden yüksek olması durumunda imzalanan sistem kullanım anlaşması kapsamında güç aşımı olarak değerlendirme yapılarak cezai yaptırım uygulanacak, yüksek kayıplı Dağıtım Şirketleri için ise iletim bedeli hesaplamalarında dikkate alınacaktır.

4.20. TEİAŞ trafo merkezi ile dağıtım merkezi arasındaki enerji nakil hattında enerji kesimini gerektirecek arıza giderme, bakım-onarım, yeni tesis çalışmaları ve diğer nedenlerle geçici bir dönem için yapılacak çalışmalar için ilgili kullanıcının başvurusu üzerine yapılan geçici yük aktarmalarının TEİAŞ ile ilgili kullanıcı tarafından YAUK doğrultusunda ilgili Tutanak ile tespit edilmesi halinde, YAUK kapsamında yapılan hesaplamalar sonucunda bulunan tüketim

ve üretim demant değerlerinin yürürlükte olan sistem kullanım anlaşmasında akde bağlanmış maksimum alış/veriş kapasitelerinden yüksek olması durumunda imzalanan sistem kullanım anlaşması kapsamında güç aşımı olarak değerlendirme yapılarak cezai yaptırım uygulanacak, yüksek kayıplı Dağıtım Şirketleri için ise iletim bedeli hesaplamalarında dikkate alınacaktır.

4.21. Dağıtım şirketlerinin veya dağıtım lisansı sahibi OSB tüzel kişilerinin kullanımında olan barada bir ya da birden fazla müstakil ve/veya gömülü üretim tesisinin bağlı olduğu fider bulunması halinde, dağıtım şirketinin alış ve veriş kapasitesi tespit edilirken bara bir düğüm noktası kabul edilir. Baraya giren ve baradan çıkan enerjinin eşit olması ilkesinden hareketle maksimum alış ve veriş kapasiteleri tespit edilir.

Tüketime esas kapasitenin tespit edilmesi aşamasında, baraya enerji girişini ölçen trafonun OG tarafındaki sayacın tüketim değeri ve barada yer alan fiderlerdeki sayaçların üretim değerleri toplanır, bu toplamdan baradan enerji çıkışını ölçen trafonun OG tarafındaki sayacın üretim değeri ve barada yer alan fiderlerdeki sayaçların tüketim değerleri çıkarılır, bu işlem ile ulaşılan sonucun negatif olması halinde bu değer sıfır kabul edilir, pozitif olması halinde ise bulunan bu tüketim verisi ile ilgili tüzel kişi kullanımında olan fiderlerdeki sayaçların tüketim verileri toplanarak ilgili tüzel kişinin tüketime esas kapasite (MW) değeri hesaplanır. Bu işlem eş zamanlı olarak her 15 dakikalık ölçümler için uygulanır.

Tüketime Esas Kapasite = Maks{Trafonun OG tarafındaki Sayacın Tüketim Verisi + OG Barada Yer Alan Kullanıcıların Üretim Verisi – OG Barada Yer Alan Kullanıcıların Tüketim Verisi – Trafonun OG tarafındaki Sayacın Üretim Verisi}, 0} + Dağıtım Şirketiyle Anlaşmalı Kullanıcının Tüketim Verisi

Dağıtım şirketlerinin veya dağıtım lisansı sahibi OSB tüzel kişilerinin kullanımında olan barada ölçüme esas sadece trafo giriş sayacı bulunması veya ilgili kullanıcının/kullanıcıların tüm fiderlerinde sayaç olması durumunda yukarıdaki formül uygulanmaz. Sayaçların eş zamanlı tüketim toplamları esas alınır. Örnek tek hat şemaları EK-1 de gösterilmiştir.

Üretime esas kapasitenin tespit edilmesi aşamasında, baradan enerji çıkışını ölçen trafonun OG tarafındaki sayacın üretim değeri ve barada yer alan fiderlerdeki sayaçların tüketim değerleri toplanır, bu toplamdan baraya enerji girişini ölçen trafonun OG tarafındaki sayacın tüketim değeri ve barada yer alan fiderlerdeki sayaçların üretim değerleri çıkarılır, bu işlem ile ulaşılan sonucun negatif olması halinde bu değer sıfır kabul edilir, pozitif olması halinde ise bulunan bu üretim verisi ile ilgili tüzel kişi kullanımında olan fiderlerdeki sayaçların üretim verileri toplanarak ilgili tüzel kişinin üretime esas kapasite (MW) değeri hesaplanır. Bu işlem eş zamanlı olarak her 15 dakikalık ölçümler için uygulanır.

Üretime Esas Kapasite = Maks{Trafonun OG tarafındaki Sayacın Üretim Verisi + OG Barada Yer Alan Kullanıcıların Tüketim Verisi – OG Barada Yer Alan Kullanıcıların Üretim Verisi – Trafonun OG tarafındaki Sayacın Tüketim Verisi}, 0} + Dağıtım Şirketiyle Anlaşmalı Kullanıcının Üretim Verisi

Dağıtım şirketlerinin veya dağıtım lisansı sahibi OSB tüzel kişilerinin kullanımında olan barada ölçüme esas sadece trafo giriş sayacı bulunması veya ilgili kullanıcıların tüm fiderlerinde sayaç bulunması durumunda yukarıdaki formül uygulanmaz. Sayaçların eş zamanlı üretim toplamları esas alınır. Örnek tek hat şemaları EK-1 de gösterilmiştir.

Sabit Sistem Kullanım Bedelleri – Lisanslı Üretim Faaliyetine İlişkin Özel Hükümler

4.22. Üreticilerle, BSKY hükümleri kapsamında sistem kullanım anlaşması yapılır.

Otoprodüktör ve Otoprodüktör Grubu lisansı kapsamında TEİAŞ ile sistem kullanım anlaşması bulunan ancak ilgili Elektrik Piyasası Kanunu ile resen üretim lisansı verilmiş olan kullanıcıların mevcut anlaşmalarındaki hakları korunarak TEİAŞ ile sistem kullanım anlaşması yapılır.

Sistem kullanım anlaşması yapılana kadar, aylık en yüksek ölçüm değeri ile lisans başvurusundaki kurulu gücü, henüz lisans başvurusunda bulunulmamış olması halinde ise geçici kabul veya devir tutanağında belirtilen santral kurulu gücü (MW) ve bir önceki aya ait faturaya esas veriş kapasitesi karşılaştırılarak yüksek olan değer (MW) esas alınarak sabit sistem kullanım bedeli belirlenir.

Üretim tesislerindeki kurulu güç düşümlerine ilişkin gerekli lisans tadilatının EPDK tarafından yapılmasını müteakip sistem kullanım anlaşmasının revize edilmesi 4.14 üncü maddenin istisnasını oluşturur.

4.23. İletim sistemi kullanıcıları lisanslı elektrik üretim tesislerinin ana kaynağa bağlı ünitelerinin geçici kabul testleri süresince gerçekleşen test üretimleri “Üretim Tesislerinde Geçici Kabul Öncesinde Ve Geçici Kabul Çalışmaları Sürecindeki Test Üretimlerinin Tenzil Edilmesine İlişkin Uygulama Kılavuzu” kapsamında göz ardı edilerek ilgili döneme ait alış ve/veya veriş yönlü kapasite (MW) ve enerji (MWh) değerleri belirlenir.

TEİAŞ’ın onayı ile Elektrik Piyasası Yan Hizmetler Yönetmeliği kapsamında yapılan testler süresince oluşan tüketime esas kapasite (MW) değerleri göz ardı edilerek ilgili döneme ait alış ve/veya veriş kapasiteleri (MW) belirlenir.

Dağıtım şirketleri ve OSB’lerde ise sabit sistem kullanım bedelleri ve sistem kullanım ihlallerinin hesaplanmasında 4.8, 4.9 ve 4.10 maddeleri esas alınır.

Sabit Sistem Kullanım Bedelleri – Enterkonneksiyon Kullanımına İlişkin Özel Hükümler

4.24. TEİAŞ’ın iletim sistemi vasıtasıyla elektrik enerjisi ihraç veya ithal eden enterkonneksiyon kullanıcıları, senkron paralel işletilen ve senkron paralel işletilmeyen bağlantılar üzerinden elektrik enerjisi ihraç veya ithal eden kullanıcılar olmak üzere, iki ayrı sınıfta değerlendirilir. Tüm enterkonneksiyon hatları için ayrı ayrı olmak üzere, enterkonneksiyon kullanıcılarına düzenlenecek iletim bedellerine esas sabit sistem kullanım tarifeleri Bakanlık görüşü alınarak TEİAŞ tarafından ayrıca belirlenebilir ve bu durumda ilgili bedeller EPDK onayına sunulur.

4.25. Senkron paralel işletilen bağlantı üzerinden elektrik enerjisi ihraç veya ithal eden kullanıcıların ödeyecekleri iletim sistemi sabit sistem kullanım bedellerinin belirlenmesinde Elektrik Piyasası İthalat ve İhracat Yönetmeliği, ilgili ihale kuralları, enterkonneksiyon kullanım anlaşması ve diğer ilgili mevzuatta yer alan hükümler dikkate alınır.

4.26. Senkron paralel işletilmeyen bağlantı üzerinden elektrik enerjisi ihraç veya ithal eden kullanıcıların ödeyecekleri sabit sistem kullanım bedellerinin belirlenmesinde enterkonneksiyon kullanım anlaşması yapılana kadar, enerji satış anlaşmasında veya anlaşma,

protokol, mutabakat zaptı vb. ulusal veya uluslararası metinlerde belirtilen kapasite değerlerinden en yükseği, enterkonneksiyon kullanım anlaşması yapıldıktan sonra ise anlaşmasında belirtilen tahsis edilmiş kapasite alış/veriş kapasitesi (MW) olarak esas alınır.

Senkron paralel işletilmeyen bağlantı üzerinden elektrik enerjisi ihraç veya ithal eden enterkonneksiyon kullanıcılarının sistem kullanım bedellerini ödeme yükümlülüğü enterkonneksiyon kullanım anlaşmasının yürürlükte olduğu dönemlerle sınırlıdır.

4.27. Senkron paralel işletilmeyen bağlantı üzerinden uluslararası anlaşmalarla akde bağlanmış mübadele kapsamında elektrik enerjisi alış-verişi yapan kullanıcıların iletim sistemi sistem kullanım bedelleri, ihracat faaliyetinin gerçekleştiği aylar için tüketim tarifesi, ithalat faaliyetinin gerçekleştiği aylar için üretim tarifesi, mübadele kapsamında her iki faaliyetin birden gerçekleştiği aylar için ise ithal edilen güç değerinin yüksek olması halinde üretim tarifesi, ihraç edilen güç değerinin yüksek olması halinde ise tüketim tarifesi kullanılarak belirlenecektir. Mübadele kapsamında yapılan ithalat ve/veya ihracat faaliyetlerinin söz konusu olması durumunda, Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliğinde atf yapılan ilgili usul ve esaslara göre belirlenen güç değerleri, aylık iletim sistemi sabit sistem kullanım bedellerinin belirlenmesine esas güç (MW) olarak alınacaktır. İthalat ve/veya ihracat faaliyeti ile ilgili iletim sistemi sistem kullanım ödeme yükümlülüğü faaliyetin gerçekleştiği aylık dönemlerle sınırlıdır.

Değişken Sistem Kullanım Bedelleri

Değişken Sistem Kullanım Bedelleri – Ortak Hükümler

4.28. Değişken sistem kullanım bedelleri, yürürlükteki mevzuat uyarınca iletim sistemi kullanıcısı konumunda bulunan aşağıdaki kullanıcılara iletim sistemi kullanımı kapsamında yansıtılır.

	Tüketim	Üretim
Dağıtım Şirketleri	•	•
Dağıtım Lisansı Sahibi OSB Tüzel Kişileri	•	•
Serbest Tüketiciler	•	
Üretim Şirketleri ve Lisansa Tabi Olmaksızın Elektrik Üreten Kullanıcılar	•	•
Yİ Sözleşmeli Üretim Şirketleri	•	•
YİD Sözleşmeli Üretim Şirketleri	•	•
İHD Sözleşmeli Üretim Şirketleri	•	•
Elektrik İhracatı Yapan Enterkonneksiyon Kullanıcıları	•	
Elektrik İthalatı Yapan Enterkonneksiyon Kullanıcıları		•

4.29. İletim sistemine doğrudan bağlı kullanıcılar için sistem kullanım fiyatlandırmasına esas ölçü noktası, Elektrik Piyasası Ölçüm Sistemleri Yönetmeliği ve ilgili diğer mevzuatta belirtildiği yerde olacaktır. Mevzuatta tanımlı her bir satışı esas ölçü noktasında tesis edilen ve sistem kullanım tarifelerine ilişkin amaçlar doğrultusunda verilerin kaydedilmesinde kullanılacak olan sayaçlar ve ölçü teçhizatının özellikleri yürürlükteki mevzuata uygun olmalıdır.

4.30. Kullanıcının sistem kullanım fiyatlandırmasına esas ölçümler ölçü noktasında bulunan mevzuata uygun sayaçlardan TEİAŞ OSOS aracılığıyla yapılır.

4.31. Kullanıcının elektrik enerjisi ölçümleri, söz konusu ölçü sistemi devreye alınıp TEİAŞ OSOS'una dahil edildiğinde TEİAŞ OSOS üzerinden elde edilecektir. OSOS devreye alınana kadar veya OSOS aracılığıyla ölçümlerin tespit edilememesi durumunda, ölçümler yerel okuma işlemi ile alınacaktır.

4.32. Kullanıcılar, t fiyatlandırma yılı boyunca, o yıl için MWh başına onaylanan tüketim ve/veya üretim değişken sistem kullanım tarifeleri ile ölçümlerine göre hesaplanan bedellere ilişkin ödeme yaparlar.

4.33. Üretime ve tüketime esas değişken sistem kullanım bedelleri ilk kez sayaç verileri temel alınarak iletim sisteminin fiili olarak kullanıldığı tarih itibarıyla ve varsa test üretimleri 4.23. Maddesi doğrultusunda haric tutularak yansıtılır.

Değişken Sistem Kullanım Bedelleri – Tüketim Faaliyetine İlişkin Özel Hükümler

4.34. Tüketicilerin ödeyecekleri değişken sistem kullanım bedellerinin belirlenmesinde ölçülen elektrik enerjisi miktarı dikkate alınır. Ancak, dağıtım şirketlerinin veya dağıtım lisansı sahibi OSB tüzel kişilerinin kullanımında olan barada bir ya da birden fazla müstakil ve/veya gömülü üretim tesisinin bağlı olduğu fider bulunması halinde, dağıtım şirketinin alış ve veriş enerji miktarı tespit edilirken bara bir düğüm noktası kabul edilir. Baraya giren ve baradan çıkan enerjinin eşit olması ilkesinden hareketle maksimum alış ve veriş enerji miktarları tespit edilir.

Tüketime esas enerji miktarının tespit edilmesi aşamasında, baraya enerji girişini ölçen trafonun OG tarafındaki sayacın tüketim değeri ve barada yer alan fiderlerdeki sayaçların üretim değerleri toplanır, bu toplamdan baradan enerji çıkışını ölçen trafonun OG tarafındaki sayacın üretim değeri ve barada yer alan fiderlerdeki sayaçların tüketim değerleri çıkarılır, bu işlem ile ulaşılan sonucun negatif olması halinde bu değer sıfır kabul edilir, pozitif olması halinde ise bulunan bu tüketim verisi ile ilgili tüzel kişi kullanımında olan fiderlerdeki sayaçların tüketim verileri toplanarak, ilgili tüzel kişinin tüketime esas enerji (MWh) değeri hesaplanır. Bu işlem eş zamanlı olarak her 15 dakikalık ölçümler için uygulanır.

Tüketime Esas Enerji = Maks{ (Trafonun OG tarafındaki Sayacın Tüketim Verisi + OG Barada Yer Alan Kullanıcıların Üretim Verisi – OG Barada Yer Alan Kullanıcıların Tüketim Verisi – Trafonun OG tarafındaki Sayacın Üretim Verisi), 0 } + Dağıtım Şirketiyle Anlaşmalı Kullanıcının Tüketim Verisi

Dağıtım şirketlerinin veya dağıtım lisansı sahibi OSB tüzel kişilerinin kullanımında olan barada ölçüme esas sadece trafo giriş sayacı bulunması veya ilgili kullanıcının/kullanıcıların tüm fiderlerinde sayaç olması durumunda yukarıdaki formül uygulanmaz. Sayaçların eş zamanlı tüketim toplamları esas alınır. Örnek tek hat şemaları EK-1 de gösterilmiştir.

Üretime esas enerji miktarının tespit edilmesi aşamasında, baradan enerji çıkışını ölçen trafonun OG tarafındaki sayacın üretim değeri ve barada yer alan fiderlerdeki sayaçların tüketim değerleri toplanır, bu toplamdan baraya enerji girişini ölçen trafonun OG tarafındaki sayacın tüketim değeri ve barada yer alan fiderlerdeki sayaçların üretim değerleri çıkarılır, bu işlem ile ulaşılan sonucun negatif olması halinde bu değer sıfır kabul edilir, pozitif olması halinde ise bulunan bu üretim verisi ile ilgili tüzel kişi kullanımında olan fiderlerdeki sayaçların üretim verileri toplanarak, ilgili tüzel kişinin tüketime esas enerji (MWh) değeri hesaplanır. Bu işlem eş zamanlı olarak her 15 dakikalık ölçümler için uygulanır.

Üretime Esas Enerji = Maks{(Trafonun OG tarafındaki Sayacın Üretim Verisi + OG Barada Yer Alan Kullanıcıların Tüketim Verisi – OG Barada Yer Alan Kullanıcıların Üretim Verisi – Trafonun OG tarafındaki Sayacın Tüketim Verisi), 0} + Dağıtım Şirketiyle Anlaşmalı Kullanıcının Üretim Verisi

Dağıtım şirketlerinin veya dağıtım lisansı sahibi OSB tüzel kişilerinin kullanımında olan barada ölçüme esas sadece trafo giriş sayacı bulunması veya ilgili kullanıcının/kullanıcıların tüm fiderlerinde sayaç olması durumunda yukarıdaki formül uygulanmaz. Sayaçların eş zamanlı üretim toplamları esas alınır. Örnek tek hat şemaları EK-1 de gösterilmiştir.

Değişken Sistem Kullanım Bedelleri – Lisanslı Üretim Faaliyetine İlişkin Özel Hükümler

4.35. Değişken sistem kullanım bedellerinin belirlenmesinde iletim sistemi kullanıcısı lisanslı elektrik üretim tesislerinin geçici kabul testleri süresince gerçekleşen test üretimleri 4.23. Maddesi doğrultusunda göz ardı edilerek üretilen ve/veya tüketilen elektrik enerjisi ölçümü dikkate alınır. Dağıtım şirketleri ve OSB'lerde ise, gerçekleşen ölçüm değerleri esas alınarak değişken sistem kullanım bedelleri ve sistem kullanım ihlalleri hesaplanır.

İletim sistemi kullanıcısı lisanslı elektrik üretim tesislerinin üretime ve/veya tüketime esas enerji verisi tespit edilirken, iletim sistemine verilen veya alınan net elektrik enerjisi esas alınır. Üretime ve/veya tüketime esas net elektrik enerjisi her 15 dakikalık zaman dilimi için hesaplanır ve hesaplanan bu değerler ay sonunda toplanarak iletim bedeline esas toplam üretim ve/veya tüketim enerji değeri bulunur.

Değişken Sistem Kullanım Bedelleri – Enterkonneksiyon Kullanımına İlişkin Özel Hükümler

4.36. Tüm enterkonneksiyon hatları için ayrı ayrı olmak üzere, enterkonneksiyon kullanıcılarına düzenlenecek iletim bedellerine esas değişken sistem kullanım tarifeleri Bakanlık görüşü alınarak TEİAŞ tarafından ayrıca belirlenebilir ve bu durumda ilgili bedeller EPDK onayına sunulur.

4.37. Senkron paralel işletilen bağlantı üzerinden elektrik enerjisi ihraç veya ithal eden kullanıcıların ödeyecekleri değişken sistem kullanım bedellerinin belirlenmesinde Elektrik Piyasası İthalat ve İhracat Yönetmeliği, ilgili ihale kuralları, enterkonneksiyon kullanım anlaşması ve diğer ilgili mevzuatta yer alan hükümler dikkate alınır.

Senkron paralel işletilen bağlantı üzerinden elektrik enerjisi ihraç veya ithal eden kullanıcıların ödeyecekleri değişken sistem kullanım bedellerinin belirlenmesinde enerjinin ithal ve/veya ihraç edildiği günden önce, ilgili kullanıcıların TEİAŞ'a beyan ettiği ve TEİAŞ ile ilgili iletim sistem işletmecisinin üzerinde mutabık kaldığı Kesinleşmiş Alışveriş Programı esas alınır.

4.38. Senkron paralel işletilmeyen bağlantı üzerinden elektrik enerjisi ihraç veya ithal eden kullanıcıların ödeyecekleri değişken sistem kullanım bedellerinin belirlenmesinde söz konusu hattın tek bir kullanıcı tarafından kullanılması halinde aylık elektrik enerjisi miktarı, hattın birden fazla kullanıcı tarafından kullanılması halinde ise enterkonneksiyon kullanım anlaşmasının eki protokolde (mutabakat zaptında) yer alan enerji paylaşım yüzdelerine göre hesaplanan elektrik enerjisi (MWh) miktarı dikkate alınır. Değişken Sistem Kullanım bedellerine esas enerji miktarları (MWh) Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliğinde atf yapılan ilgili usul ve esaslara göre belirlenir.

Senkron paralel işletilmeyen bağlantı üzerinden elektrik enerjisi ihraç veya ithal eden enterkonksiyon kullanıcılarının değışken sistem kullanım bedellerini ödeme yükümlülüğü enterkonksiyon kullanım anlaşmasının yürürlükte olduğu dönemlerle sınırlıdır.

4.39. Senkron paralel işletilmeyen bağlantı üzerinden uluslararası anlaşmalarla akde bağlanmış mübadele kapsamında elektrik enerjisi alış/verişı yapan kullanıcıların değışken sistem kullanım bedellerinin tespit edilmesinde Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliğinde atıf yapılan ilgili usul ve esaslara göre belirlenen elektrik enerjisi miktarları dikkate alınır.

Değişken Sistem Kullanım Bedelleri – Lisanssız Elektrik Üretim faaliyetine İlişkin Özel Hükümler

4.40. Lisanssız elektrik üretim faaliyetine yönelik değışken sistem kullanım bedellerinin uygulanmasında bu Yöntem Bildirimi ile birlikte tarife uygulamalarına ilişkin usul ve esaslar dikkate alınır. 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 14 üncü maddesi kapsamındaki lisanssız elektrik üretim tesisleri ile ilişkili tüketim tesislerinin iletim sisteminde aynı ölçüm noktasında kurulması ve kullanıcının sistem kullanım anlaşmasındaki veriş yönlü güç değerinin sıfır (0) dan farklı olması halinde; üretim ve tüketimin dengelendiğı (15 dakikalık sayaç verileri kullanılarak hesaplama yapılır) veriş yönündeki enerji miktarı için % 100 indirimli üretim değışken sistem kullanım bedeli, çekiş yönündeki enerji miktarı için % 50 indirimli tüketim değışken sistem kullanım bedeli, üretimi aşan tüketim miktarı için tüketim değışken sistem kullanım bedeli, tüketimi aşan üretim miktarı için üretim değışken sistem kullanım bedeli ödenir. Söz konusu tesislerin iletim sisteminde farklı ölçüm noktasında kurulması halinde veya sistem kullanım anlaşmasında yer alan veriş yönlü kapasite (MW) değerinin sıfır (0) olması halinde, 15 dakikalık zaman diliminde üretilen ve tüketilen enerjinin tamamı ay sonunda toplanarak iletim bedeline esas toplam üretim ve/veya tüketim enerji değeri bulunur. Üretilen ve tüketilen enerji miktarının tamamı için üretim ve tüketim değışken sistem kullanım bedelleri ayrı ayrı ödenir.

5. SİSTEM İŞLETİM TARİFESİ

Genel Hükümler

5.1. Tüketim sistem kullanım bedellerini ve/veya üretim sistem kullanım bedellerini ödemekle yükümlü olan tüm kullanıcılar, üretim ve/veya tüketim sistem işletim bedellerini de ödemekle yükümlüdürler. 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 14 üncü maddesi kapsamındaki lisanssız elektrik üretim tesisleri için veriş yönlü olarak sistem işletim bedeli uygulanmaz.

5.2. Sistem işletim tarifesini oluşturan maliyetler içinde Elektrik Piyasası Yan Hizmetler Yönetmeliği, Elektrik Şebeke Yönetmeliği, Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştıırma Yönetmeliği ile ilgili diğer mevzuat kapsamında yürütölen faaliyetlere ilişkin maliyetler yer alır.

5.3. Sistem işletim bedeli, MWh başına alınmakta olup bölgelere göre değişiklik göstermemektedir. Senkron paralel işletilen bağlantı üzerinden elektrik enerjisi ihraç veya ithal eden kullanıcılar için Kesinleşmiş Alışveriş Programı, senkron paralel işleilmeyen bağlantı üzerinden elektrik enerjisi ihraç veya ithal eden kullanıcılar için Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştıırma Yönetmeliğinde atıf yapılan ilgili usul ve esaslara göre belirlenen elektrik enerjisi miktarları, diğer tüm kullanıcıların iletim sisteminden aldıkları ölçölen enerji miktarı tüketim sistem işletim bedelinin hesaplanmasında ve iletim sistemine verdikleri ölçölen enerji miktarı ise üretim sistem işletim bedelinin hesaplanmasında kullanılır.

5.4. Sistem işletim tarifesi EPDK tarafından onaylanan sistem işletim gelir tavanı dikkate alınarak hesaplanmakta ve EPDK tarafından onaylanmaktadır.

5.5. Kullanıcıların ödeyecekleri üretim ve tüketime ilişkin sistem işletim tarifesi EPDK tarafından belirlenen sistem işletim gelir tavanı paylaşım oranı dikkate alınarak hesaplanmaktadır.

5.6. Kullanıcılar, t fiyatlandırma yılı içinde aylık ölçölen enerji miktarları ve birim tarifeler dikkate alınarak hesaplanan sistem işletim bedelini ödemekle yükümlüdür.

Sistem İşletim Bedeli

5.7. Üretim Sistem İşletim Tarifesi aşığıdaki gibi hesaplanır:

$$SI_t^u = \frac{ISIGT_t}{\sum_{unit} ÖYEM_{ut}}$$

Burada;

SI_t , herhangi bir kullanıcı için t fiyatlandırma yılında uygulanan TL/MWh cinsinden birim üretim sistem işletim tarifesini,

$ISIGT_t$, t fiyatlandırma yılı için TL cinsinden iletim sistemi üretim sistem işletim gelir tavanını,

$ÖYEM_{ut}$, t fiyatlandırma yılından bir önceki yılda iletim sistemine bağlı olan u kullanıcılarının iletim sistemine verdiği MWh cinsinden yıllık tespit edilen enerji miktarını,

ifade eder.

5.8. Tüketim Sistem İşletim Tarifesi aşağıdaki gibi hesaplanır:

$$SI'_t = \frac{ISIGT_t}{\sum_{u \in T} ÖYEM_{u,t}}$$

Burada;

SI'_t , herhangi bir kullanıcı için t fiyatlandırma yılında uygulanan TL/MWh cinsinden birim tüketim sistem işletim tarifesini,

$ISIGT_t$, t fiyatlandırma yılı için TL cinsinden iletim sistemi tüketim sistem işletim gelir tavanını,

$ÖYEM_{u,t}$, t fiyatlandırma yılından bir önceki yılda iletim sistemine bağlı olan u kullanıcılarının iletim sisteminden aldığı MWh cinsinden yıllık tespit edilen enerji miktarını,

ifade eder.

Tüketim Faaliyetine İlişkin Özel Hükümler

5.9. Tüketicilerin ödeyecekleri sistem işletim bedellerinin belirlenmesinde ölçülen elektrik enerjisi miktarı dikkate alınır. Ancak, dağıtım şirketlerinin veya dağıtım lisansı sahibi OSB tüzel kişilerinin kullanımında olan barada bir ya da birden fazla müstakil ve/veya gömülü üretim tesisinin bağlı olduğu fider bulunması halinde, dağıtım şirketinin veya dağıtım lisansı sahibi OSB tüzel kişilerinin alış ve veriş enerji miktarı tespit edilirken, bara bir düğüm noktası kabul edilir. Baraya giren ve baradan çıkan enerjinin eşit olması ilkesinden hareketle maksimum alış ve veriş enerji miktarları tespit edilir.

Tüketime esas enerji miktarının tespit edilmesi aşamasında, baraya enerji girişini ölçen trafonun OG tarafındaki sayacın tüketim değeri ve barada yer alan fiderlerdeki sayaçların üretim değerleri toplanır, bu toplamdan baradan enerji çıkışını ölçen trafonun OG tarafındaki sayacın üretim değeri ve barada yer alan fiderlerdeki sayaçların tüketim değerleri çıkarılır, bu işlem ile ulaşılan sonucun negatif olması halinde bu değer sıfır kabul edilir, pozitif olması halinde ise bulunan bu tüketim verisi ile ilgili tüzel kişi kullanımında olan fiderlerdeki sayaçların tüketim verileri toplanarak ilgili tüzel kişinin tüketime esas enerji (MWh) değeri hesaplanır. Bu işlem eş zamanlı olarak her 15 dakikalık ölçümler için uygulanır.

Tüketime Esas Enerji = Maks\{Trafonun OG tarafındaki Sayacın Tüketim Verisi + OG Barada Yer Alan Kullanıcıların Üretim Verisi - OG Barada Yer Alan Kullanıcıların Tüketim Verisi - Trafonun OG tarafındaki Sayacın Üretim Verisi\}, 0\} + Dağıtım Şirketiyle Anlaşmalı Kullanıcının Tüketim Verisi

Dağıtım şirketlerinin veya dağıtım lisansı sahibi OSB tüzel kişilerinin kullanımında olan barada ölçüme esas sadece trafo giriş sayacı bulunması veya ilgili kullanıcının/kullanıcıların tüm fiderlerinde sayaç olması durumunda yukarıdaki formül uygulanmaz. Sayaçların eş zamanlı tüketim toplamları esas alınır. Örnek tek hat şemaları EK-1 de gösterilmiştir.

Üretime esas enerji miktarının tespit edilmesi aşamasında, baradan enerji çıkışını ölçen trafonun OG tarafındaki sayacın üretim değeri ve barada yer alan fiderlerdeki sayaçların tüketim değerleri toplanır, bu toplamdan baraya enerji girişini ölçen trafonun OG tarafındaki sayacın tüketim değeri ve barada yer alan fiderlerdeki sayaçların üretim değerleri çıkarılır, bu işlem ile

ulaşılan sonucun negatif olması halinde bu değer sıfır kabul edilir, pozitif olması halinde ise bulunan bu üretim verisi ile ilgili tüzel kişi kullanımında olan fiderlerdeki sayaçların üretim verileri toplanarak ilgili tüzel kişinin üretime esas enerji (MWh) değeri hesaplanır. Bu işlem eş zamanlı olarak her 15 dakikalık ölçümler için uygulanır.

Üretime Esas Enerji = Maks{ (Trafonun OG tarafındaki Sayacın Üretim Verisi + OG Barada Yer Alan Kullanıcıların Tüketim Verisi – OG Barada Yer Alan Kullanıcıların Üretim Verisi – Trafonun OG tarafındaki Sayacın Tüketim Verisi), 0} + Dağıtım Şirketiyle Anlaşmalı Kullanıcının Üretim Verisi

Dağıtım şirketlerinin veya dağıtım lisansı sahibi OSB tüzel kişilerinin kullanımında olan barada ölçüme esas sadece trafo giriş sayacı bulunması veya ilgili kullanıcının/kullanıcıların tüm fiderlerinde sayaç olması durumunda yukarıdaki formül uygulanmaz. Sayaçların eş zamanlı üretim toplamları esas alınır. Örnek tek hat şemaları EK-1 de gösterilmiştir.

Lisanslı Üretim Faaliyetine İlişkin Özel Hükümler

5.10. Sistem işletim bedellerinin belirlenmesinde iletim sistemi kullanıcıları lisanslı elektrik üretim tesislerinin geçici kabul testleri süresince gerçekleşen test üretimleri, 4.23. Maddesi doğrultusunda göz ardı edilerek üretilen ve/veya tüketilen elektrik enerjisi ölçümü belirlenir. Dağıtım şirketleri ve OSB'lerde ise gerçekleşen ölçüm değerleri esas alınarak sistem işletim bedelleri ve sistem kullanım ihlalleri hesaplanır.

İletim sistemi kullanıcıları lisanslı elektrik üretim tesislerinin üretime ve/veya tüketime esas enerji verisi tespit edilirken iletim sistemine verilen veya alınan net elektrik enerjisi esas alınır. Üretime ve/veya tüketime esas net elektrik enerjisi her 15 dakikalık zaman dilimi için hesaplanır ve hesaplanan bu değerler ay sonunda toplanarak iletim bedeline esas toplam üretim ve/veya tüketim enerji değeri bulunur.

Enterkonneksiyon Kullanımına İlişkin Özel Hükümler

5.11. Tüm enterkonneksiyon hatları için ayrı ayrı olmak üzere, enterkonneksiyon kullanıcılarına düzenlenecek iletim bedellerine esas sistem işletim tarifeleri Bakanlık görüşü alınarak TEİAŞ tarafından ayrıca belirlenebilir ve bu durumda ilgili bedeller EPDK onayına sunulur.

5.12. Senkron paralel işletilen bağlantı üzerinden elektrik enerjisi ihraç veya ithal eden kullanıcıların ödeyecekleri iletim sistemi sistem işletim bedellerinin belirlenmesinde Elektrik Piyasası İthalat ve İhracat Yönetmeliği, ilgili ihale kuralları, enterkonneksiyon kullanım anlaşması ve diğer ilgili mevzuatta yer alan hükümler dikkate alınır.

Senkron paralel işletilen bağlantı üzerinden elektrik enerjisi ihraç veya ithal eden kullanıcıların ödeyecekleri iletim sistemi sistem işletim bedellerinin belirlenmesinde, enerjinin ithal ve/veya ihraç edildiği günden önce, ilgili kullanıcıların TEİAŞ'a beyan ettiği ve TEİAŞ ile ilgili iletim sistem işletmecisinin üzerinde mutabık kaldığı Kesinleşmiş Alışveriş Programı esas alınır.

5.13. Senkron paralel işletilmeyen bağlantı üzerinden elektrik enerjisi ihraç veya ithal eden kullanıcıların ödeyecekleri sistem işletim bedellerinin belirlenmesinde söz konusu hattın tek bir kullanıcı tarafından kullanılması halinde aylık elektrik enerjisi miktarı, hattın birden fazla kullanıcı tarafından kullanılması halinde ise enterkonneksiyon kullanım anlaşmasının eki

protokolde (mutabakat zaptında) yer alan enerji paylaşım yüzdelerine göre hesaplanan aylık elektrik enerjisi (MWh) miktarı dikkate alınır. Sistem İşletim bedellerine esas enerji miktarı (MWh) Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliğinde atıf yapılan ilgili usul ve esaslara göre belirlenir.

Senkron paralel işletilmeyen bağlantı üzerinden elektrik enerjisi ihraç veya ithal eden enterkonneksiyon kullanıcılarının sistem işletim bedellerini ödeme yükümlülüğü enterkonneksiyon kullanım anlaşmasının yürürlükte olduğu dönemlerle sınırlıdır.

5.14. Senkron paralel işletilmeyen bağlantı üzerinden uluslararası anlaşmalarla akde bağlanmış mübadele kapsamında elektrik enerjisi alışı/verişi yapan kullanıcıların iletim sistemi sistem işletim bedellerinin tespit edilmesinde Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliğinde atıf yapılan ilgili usul ve esaslara göre belirlenen elektrik enerjisi miktarları dikkate alınır.

Lisanssız Elektrik Üretim Faaliyetine İlişkin Özel Hükümler

5.15. Lisanssız elektrik üretim faaliyetine yönelik sistem işletim bedellerinin uygulanmasında bu Yöntem Bildirimi ile birlikte tarife uygulamalarına ilişkin usul ve esaslar dikkate alınır. 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 14 üncü maddesi kapsamındaki lisanssız elektrik üretim tesisleri ile ilişkili tüketim tesislerinin iletim sisteminde aynı ölçüm noktasında kurulması halinde; üretim ve tüketimin dengelendiği (15 dakikalık sayaç verileri kullanılarak hesaplama yapılır) çekiş yönündeki enerji miktarı için % 50 indirimli tüketim sistem işletim bedeli, üretimi aşan tüketim miktarı için tüketim sistem işletim bedeli ödenir. Söz konusu tesislerin iletim sisteminde farklı ölçüm noktasında kurulması halinde veya sistem kullanım anlaşmasında yer alan veriş yönlü kapasite (MW) değerinin sıfır (0) olması halinde, 15 dakikalık zaman diliminde tüketilen enerjinin tamamı ay sonunda toplanarak iletim bedeline esas toplam tüketim enerji değeri bulunur. Tüketilen enerji miktarının tamamı için tüketim sistem işletim bedeli ödenir.

6. İLETİM EK ÜCRETİ

6.1. İletim ek ücreti 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun, ilgili maddesinde yer alan hüküm gereği TEİAŞ tarafından EPDK adına tahsil edilen bir bedel olup oranı, uygulama şekli ve yürürlük tarihi EPDK tarafından Kurul kararıyla belirlenir.

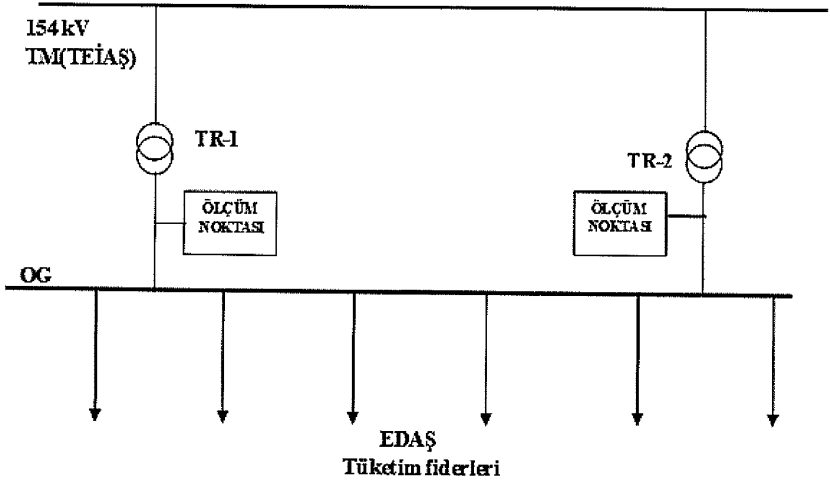
7. VERİ GEREKSİNİMLERİ

7.1. Bu bölüm, tüketim sistem kullanım ve üretim sistem kullanım tarifelerinin hesaplanmasına temel oluşturacak TEİAŞ'ın ihtiyacı olan verileri tanımlar.

TEİAŞ kullanıcılardan, bir sonraki fiyatlandırma yılı için yıllık tüketim sistem kullanım ve üretim sistem kullanım tarifelerinin ve yıllık sistem işletim tarifesinin hesaplanmasına temel oluşturacak aşağıdaki verileri isteyebilir, ilgili veri kullanıcılardan temin edilemiyorsa, mevcut verileri kullanabilir.

Kullanıcı	Gelecek Fiyatlandırma Yılı İçin Gerekli Veriler
Elektrik dağıtım şirketi ve dağıtım lisansı sahibi OSB tüzel kişisi	Her bir sistem kullanım fiyatlandırma noktasına ait talep ve maksimum enerji alış/veriş kapasiteleri
Doğrudan bağlı serbest tüketicisi	Her bir sistem kullanım fiyatlandırma noktasına ait talep ve maksimum enerji alış kapasitesi
İthalat veya ihracat faaliyetinde bulunan tedarik şirketi ve üretim şirketi	Fiyatlandırma yılında sözleşmeyle bağlanmış maksimum kapasite
Üretim şirketi ve lisansa tabi olmaksızın elektrik üreten kullanıcılar	Her bir sistem kullanım fiyatlandırma noktasına ait maksimum enerji alış/veriş kapasiteleri ile maksimum enerji alış/veriş kapasitelerine ilişkin değişiklikler

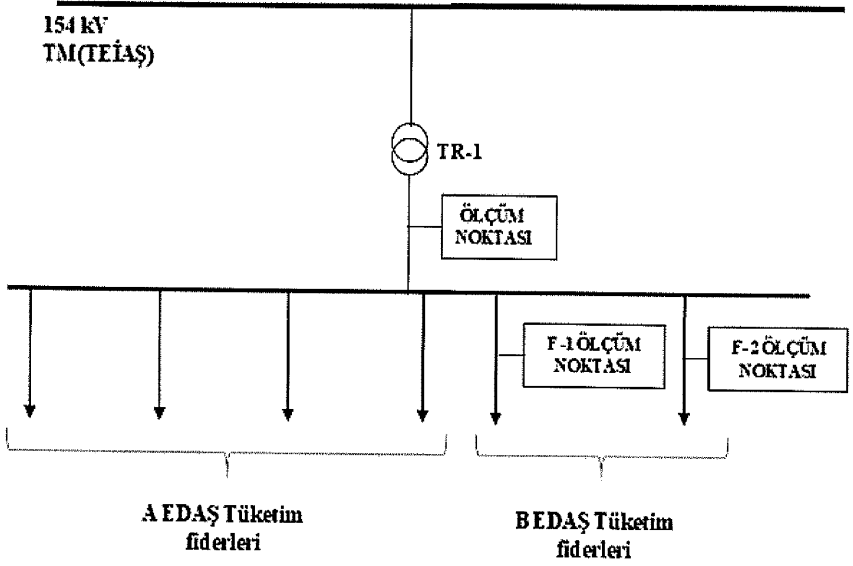
Örnek 2;

EDAŞ için Kullanılan Formülasyon;

- Tüketim Enerji Tespiti: Trafo 1 Tüketim + Trafo 2 Tüketim
- Üretim Enerji Tespiti: Trafo 1 Üretim + Trafo 2 Üretim

Örnek 3;

A EDAS için Kullanılan Formülasyon;

- A → Baradan Çıkanlar (Trafo 1 Üretim + F-1 Tüketimi + F-2 Tüketimi)
- B → Baraya Girenler (Trafo 1 Tüketim + F-1 Üretimi + F-2 Üretimi)

Üretim;

- $A-B < 0$ ise, 0
- $A-B > 0$ ise, A-B'nin çıkan sonucu kullanılacaktır.

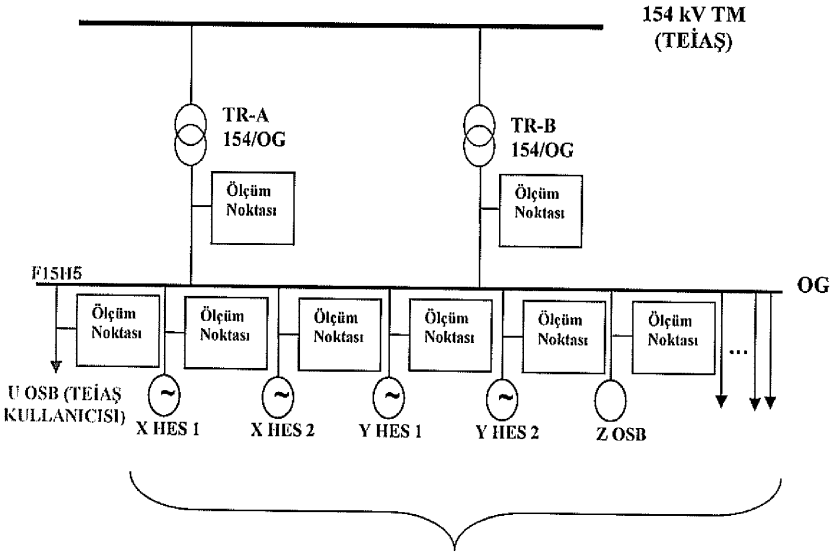
Tüketim;

- $B-A < 0$ ise, 0
- $B-A > 0$ ise, B-A'nın çıkan sonucu kullanılacaktır.

B EDAS için Kullanılan Formülasyon;

- Tüketim Enerji Tespiti: Fider 1 Tüketim + Fider 2 Tüketim
- Üretim Enerji Tespiti: Fider 1 Üretim + Fider 2 Üretim

Örnek 4;

V EDAŞ için Kullanılan Formülasyon; V EDAŞ

- A → Baradan Çıkanlar (TR-A Üretim+ TR-B Üretim+ X HES 1 Tük.+ X HES 2 Tük.+Y HES 1 Tük.+ Y HES 2 Tük.+ Z OSB Tük.+ U OSB Tük.)
- B → Baraya Girenler (TR-A Tüketim+ TR-B Tüketim+ X HES 1 Üret.+ X HES 2 Üret.+Y HES 1 Üret.+ Y HES 2 Üret.+ Z OSB Üret.+ U OSB Üret.)

Üretim;

- $A-B < 0$ ise, V EDAŞ Üret. = $0 + X \text{ HES 1 Üret.} + X \text{ HES 2 Üret.} + Y \text{ HES 1 Üret.} + Y \text{ HES 2 Üret.} + Z \text{ OSB Üret.}$
- $A-B > 0$ ise, V EDAŞ Üret. = $(A-B) + X \text{ HES 1 Üret.} + X \text{ HES 2 Üret.} + Y \text{ HES 1 Üret.} + Y \text{ HES 2 Üret.} + Z \text{ OSB Üret.}$

Tüketim;

- $B-A < 0$ ise, V EDAŞ Tük. = $0 + X \text{ HES 1 Tük.} + X \text{ HES 2 Tük.} + Y \text{ HES 1 Tük.} + Y \text{ HES 2 Tük.} + Z \text{ OSB Tük.}$
- $B-A > 0$ ise, V EDAŞ Tük. = $(B-A) + X \text{ HES 1 Tük.} + X \text{ HES 2 Tük.} + Y \text{ HES 1 Tük.} + Y \text{ HES 2 Tük.} + Z \text{ OSB Tük.}$